

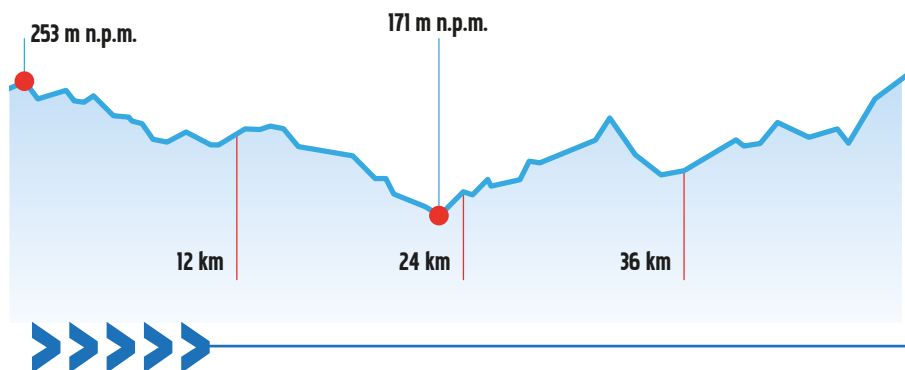
Charakterystyka trasy

Rodzaj trasy:	łatwa / średnio trudna, turystyczna
Długość trasy:	48,2 km (15,2 km / 40,1 km)
Czas przejazdu:	3,5 – 4,5 h (1,5 h / 3,0 – 4,0 h)
Drogi asfalt/bruk:	27,7 km
Drogi gruntowe:	20,5 km
Dojazd samochodem:	P parking Olesno, ul. Drzymały
	P parking Kluczbork, Rynek
Dojazd pociągiem:	Olesno, Kluczbork (trasa Bytom – Lubliniec – Kluczbork)

Trasa ta łączy w sobie walory przyrodnicze z krajoznawczymi. Pierwsza jej połowa biegnie pięknymi lasami oleskimi z ciekawymi przyrodniczo obszarami, z których najciekawszy to Siedem Źródeł koło Olesna. W drodze powrotnej z kolei odwiedzamy zaciszne wioski położone z dala od terenów zurbanizowanych. Na trasie spotkamy kilka ciekawych drewnianych kościołów, opuszczone dwory i pałace, a także sporo dawnych wiejskich zabudowań. Na wycieczkę tę warto się wybrać szczególnie latem. Po drodze odwiedzamy dwa ośrodki wypoczynkowe z kąpieliskami doskonałymi na letni relaks nad wodą – w Starym Oleśnie i Bąkowie. W ich okolicy przebiegają dwa alternatywne warianty trasy, dzięki którym możemy skrócić wycieczkę, jadąc zarówno z Olesna jak i z Kluczborka.

profil wysokościowy → 646 m → 646 m

Wrak samolotu w Starym Oleśnie

PRZEBIEG TRASY

0,0 km • Olesno – Stare Olesno, Ośrodek Wypoczynkowy Anpol
Długość odcinka – 7,1 km

Rozpoczynamy w **centrum Olesna**, na parkingu przy **ul. Drzymały** naprzeciw okazałego **kościółka Bożego Ciała**. Jedziemy **deptakiem Olesno** do końca i przejeżdżamy **pod wiaduktem kolejowym**, skręcając za nim w lewo. Następny odcinek, ok. 600 m, musimy pokonać dość ruchliwą **drogą wojewódzką nr 487**. Na pierwszym skrzyżowaniu wjeżdżamy na wygodną **drogę dla rowerów (czarny szlak)**, biegnącą po prawej stronie szosy. Jedziemy pięknie porośniętą drzewami aleją ok. 1 km. Po lewej stronie mijamy **drewniany kościół św. Anny**, za którym skręcamy w lewo, wjeżdżając na **niebie-**

ski szlak rowerowy, któremu towarzyszą **szlaki żółty i zielony**. Obok kościoła znajduje się wiata turystyczna z samoobsługową **stacją naprawy rowerów**. Oprócz drobnych napraw czy napompowania kół możemy tu skorzystać z wifi i ładowarek USB. Jedziemy **niebieskim szlakiem rowerowym** do torów kolejowych. Tu po prawej stronie znajduje wjazd do **uroczyska Siedem Źródeł**. Wjeżdżamy na jego teren, mijamy źródło jego prawym brzegiem i jedziemy prosto leśną ścieżką do końca. Dojeżdżamy do poprzecznej drogi leśnej i skręcamy w lewo, jadąc od tej pory wygodnym **żółtym szlakiem**

trasa 10 z Olesna do Kluczborka

rowerowym, który towarzyszył nam będzie aż do **Bąkowa**. Niecały kilometr dalej dojeżdżamy ponownie do **linii kolejowej Olesno – Kluczbork**. W miejscu tym znajdują się **ławki, na których możemy odpocząć**. Przejeżdżamy pod **wiaduktem kolejowym** i zgodnie z **żółtym szlakiem** skręcamy za nim w prawo. Długą leśną drogą dojeżdżamy do **Ośrodka Wypoczynkowego „Anpol” w Starym**

>>> 7,1 km • Stare Olesno, Ośrodek Wypoczynkowy Anpol – Bąków, Stalag Luft VII | Długość odcinka – 11,2 km

Z **Ośrodka Wypoczynkowego Anpol** jedziemy prosto przez las **żółtym szlakiem rowerowym**, wzdłuż torów ukrytych za drzewami po prawej stronie drogi. Dalej przejeżdżamy pod **wiaduktem drogi**

Oleśnie, przy którym nasza trasa krzyżuje się z **zielonym szlakiem rowerowym**. Skręcając w lewo, możemy **skrócić naszą wycieczkę** i po drugiej stronie drogi krajowej nr 11 dotrzeć na drogę powrotną do Olesna (całkowita długość trasy – 15,2 km). Zielony szlak w przeciwną stronę mogą też wykorzystać osoby zaczynające trasę w Kluczborku, skracając wycieczkę do 26,0 km. Opis skrótu poniżej.

ekspresowej S11, by po kolejnych 2 km dotrzeć do ukrytych w lesie zabudowań **Starej Chudoby**. Tu **żółty szlak rowerowy** zakręca w prawo i przecina **tory kolejowe** przy opuszczonym **budynku droźnika**. Niestety przejazd został ostatnio zlikwidowany, jesteśmy więc zmuszeni bardzo ostrożnie przeprowadzić rower przez tory na dalszą część szlaku. Kolejny odcinek to dość wymagający podjazd po zapiaszczonej drodze. Ze względu na nawierzchnię konieczne może być prowadzenie roweru przez ok. 500 m. Za kilometrowej długości podjazdem dojeżdżamy do poprzecznej drogi asfaltowej nieopodal **przysiółka Brzezinka**. Tu **żółty szlak** skręca w lewo, łącząc się ze **szlakiem**

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Bąkowie

czerwonym, a my skręcamy razem z nim. Jedziemy 3 km pustą, asfaltową szosą biegnącą skrajem lasu i dojeżdżamy do **Bąkowa**. Tu najpierw skręcamy w lewo i od razu w prawo, **w kierunku Biadacza**. Jeśli na pierwszym skrzyżowaniu skręcimy w prawo, kilkaset metrów dalej dotrzemy do drewnianego **kościoła Wniebowzięcia NMP**, po drodze mijając zaniedbany **park z dawnym pałacem**. Jadąc **w kierunku Biadacza**, po prawej stronie mijamy blok wielorodzinny, przy którym skręcamy w **ul. Kasztanową**. Jedziemy teraz zadrzewioną aleją, którą biegnie **czerwony i zielony**

szlak rowerowy. Po chwili kończy się asfalt i kilometr dalej docieramy do rozwidlenia dróg, na którym skręcamy w lewo. Następnie droga zakręca w prawo i dociera do skrzyżowania polnych dróg, na którym oznaczone szlaki skręcają w lewo, do campingu w Bąkowie. Tu możemy **skrócić wycieczkę** i przez **camping** dostać się do **Chocianowic**, gdzie dotrzemy na **drogę powrotną do Olesna** (całkowita długość trasy – 40,0 km). Drogę tę w przeciwną stronę mogą też wykorzystać osoby zaczynające trasę w **Kluczborku**, by skrócić trasę do 26,0 km. Opis skrótu poniżej.

18,3 km • Bąków, Stalag Luft VII – Kluczbork, Rynek Długość odcinka – 5,7 km

Od skrzyżowania, na którym opuściliśmy **czerwony i zielony szlak rowerowy**, jedziemy prosto do **betonowej drogi** pozostałej po dawnym **obozie jenieckim Stalag Luft VII**. Dojeżdżamy do ruchliwej **drogi krajowej nr 11** i przecinając ją ostrożnie, wjeżdżamy do **Ligoty Górnej**. Jedziemy główną **ul. Gliwicką** i skręcamy w pierwszą w lewo **ul. Letniskową**. Po chwili dojeżdżamy do **plaży nad zbiornikiem Kluczbork**. Tu skręcamy w prawo i **promenadą rowerowo-spacerową** okrążamy zalew. Po jego drugiej stronie przejeżdżamy przez **ujście Stobrawy** i skręcamy za nim w prawo. Po chwili przejeżdżamy **most na rzece** i jedziemy drugim jej brzegiem, by wąską, zadrzewioną ścieżką dotrzeć do

Parku Miejskiego w Kluczborku. Zanim do niego wjedziemy, mijamy po lewej stronie **boisko i stadion**. Zaraz za nim przecinamy asfaltową **ul. Sportową**, jadąc łagodnie w prawo **parkową aleją w kierunku okrągłego skweru**. Za skwerem docieramy do kolejnego, przy którym stoi **pomnik Ofiar I Wojny Światowej**, a za nim **fontanna**. Mijamy **malowniczy staw z liliami wodnymi** i wjeżdżamy na **ul. Parkową**, którą docieramy do ruchliwej **ul. Skłodowskiej-Curie** obok widocznej z daleka **Bramy Krakowskiej**. Przechodzimy **przejściem dla pieszych** i wjeżdżamy prosto w **ul. Krakowską**. Dojeżdżamy nią do **Rynku**, gdzie możemy zatrzymać się na dłuższy postój, by zwiedzić **Kluczbork**.

24,0 km • Kluczbork, Rynek – Stare Olesno Długość odcinka – 17,4 km

Z kluczborskiego **Rynku** do **Parku Miejskiego** wracamy tą samą drogą, którą przyjechaliśmy. Wyjeżdżamy z niego **ul. Krakowską**, by po chwili przekroczyć **przejściem dla pieszych** ruchliwą **ul. Skłodowskiej-Curie**. **Ul. Parkową** wjeżdżamy do **Parku Miejskiego** i mijamy **skwer z fontanną i pomnikiem Ofiar I Wojny Światowej**. 200 m za nimi przejeżdżamy przez okrągły skwer i na następnym skrzyżowaniu jedziemy prosto zgodnie z **zielonym szlakiem rowerowym**. Przejeżdżamy **między stadionem i halą sportową** i docieramy do **domu rekolekcyjnego Przystan dla Rodzin**. Jedziemy za nim prosto, wjeżdżając na wygodną **leśną drogę** gruntową. Na drugim leśnym skrzyżowaniu przecinamy prosto poprzeczną drogę, skręcając za skrzyżowaniem łagodnie w prawo. Jedziemy do końca i skręcamy w prawo, dojeżdżając do **asfaltowej drogi przy przejeździe kolejowym**. Przejeżdżamy przez tory i 3 km dalej dojeżdżamy do **Chocianowic**. Na głównym skrzyżowaniu skręcamy w prawo i jedziemy do **Lasowic Małych**. Osoby zaczynające trasę w **Kluczborku** mogą tutaj **skrócić wycieczkę**, skręcając w lewo, by przez **camping w Bąkowie** dotrzeć do **drogi powrotnej do Kluczborka** (całkowita długość trasy – 19,4 km). Opis skrótu poniżej.

W **Lasowicach Małych** dojeżdżamy do skrzyżowania, na którym skręcamy w lewo. Na skrzyżowaniu warto zbroczyć z trasy o 600 m w prawo, by zobaczyć zabytkowy, **drewniany kościół Wniebowzięcia NMP**, za którym znajduje się dawny **park dworski**. Tuż za **Lasowicami Małymi** mijamy niewielki zagajnik i wjeżdżamy do **Gronowic**. Mijamy wioskę, jadąc cały czas prosto główną drogą. Po chwili docieramy do **zagajnika**, przy którym stoi **niewielka kapliczka**. Tu zaczyna się **niebieski szlak rowerowy**, którym dojeżdżamy do **Starego Olesna**. Na pierwszym rozwidleniu skręcamy w prawo i jedziemy **ul. Starowiejską** biegnącą skrajem miejscowości. Po lewej stronie przy głównej drodze widać w dolinie **drewniany kościół św. Marii Magdaleny**, stojący przy ruchliwej trasie samochodowej. Po chwili dojeżdżamy do skrzyżowania z **zielonym szlakiem rowerowym**, przy którym stoi **dawny dwór z otaczającym go niewielkim parkiem**. Osoby zaczynające trasę w **Kluczborku** mogą tutaj **skrócić wycieczkę**, skręcając w lewo, na **zielony szlak rowerowy**, który przecina ruchliwą drogę i po chwili dociera do zalewu z **Ośrodkiem Wypoczynkowym Anpol**. Tutaj skręcając w lewo, wracamy na trasę główną wycieczki w kierunku Kluczborka. Opis skrótu poniżej.

41,4 km • Stare Olesno – Olesno Długość odcinka – 6,8 km

Od **skrzyżowania przy dworze** jedziemy dalej prosto **niebieskim szlakiem rowerowym**. Po chwili mijamy z prawej strony **dawne zabudowania folwarczne i przemysłowe**. Kilometr dalej wjeżdżamy do **Wojciechowa**, jadąc wzdłuż **doliny, którą płynie Stobrawa**. W centrum wioski **niebieski szlak** skręca w lewo, w kierunku mostku na rzeczce. My jedziemy dalej prosto przez następne skrzyżowanie, za którym droga skręca w prawo. Za zakrętem zjeżdżamy w lewo, w **ul. Fabryczną**. Na pobliskim rozwidleniu skręcamy w prawo i po chwili jedziemy brukowaną drogą pomiędzy **budynkami dawnego folwarku**. Za nimi zaczyna się droga szutrowa, która zakręca w prawo. Czeką nas teraz najładniejszy fragment całej trasy biegnący wzdłuż **zakola Stobrawy** zjawiskową doliną, która momentami przypomina wąwóz.

Wygodna droga gruntowa prowadzi do **ukrytego w dolinie gospodarstwa rolnego**. Tuż przed nim skręcamy łagodnie w prawo, w dość zapiaszczoną drogę. Kolejny, niezbyt długi odcinek, znów momentami może wymagać prowadzenia roweru, jednak uroda tego miejsca warta jest niewygód. Na końcu doliny droga zakręca w lewo i dociera do **rubieży Olesna**. Na rozstaju dróg skręcamy w lewo i jedziemy przez **most przy starym młynie**. Za mostem droga zakręca w prawo i wspina się dość stromym podjazdem. Na końcu podjazdu mijamy z prawej strony **cmentarz żydowski z ceglaną kaplicą**. **Ul. Młyńską** docieramy do ruchliwej **ul. Kluczborskiej**. Przechodzimy przez nią **prześciem dla pieszych** i jedziemy dalej **ul. Małe Przedmieście** aż do **parkingu przy ul. Drzymały**, gdzie kończymy naszą wycieczkę.

SKRÓT PRZEZ STARE OLESNO Długość skrótu – 1,5 km. Całkowita długość trasy: z Olesna – 15,2 km, z Kluczborka – 26,0 km

Tuż za **Ośrodkiem Wypoczynkowym Anpol** nasza trasa krzyżuje się z **zielonym szlakiem rowerowym**. Możemy tu skrócić naszą wycieczkę, jadąc zarówno z Olesna, jak i z Kluczborka. Jadąc z **Olesna**, skręcamy w lewo, przecinamy ruchliwą trasę samochodową i 400 m dalej dojeżdżamy do skrzyżowania przy **dawnym**

dworze, gdzie skręcamy w lewo, na **ul. Starowiejską**, którą wracamy w kierunku **Olesna**. Całkowita długość tak skróconej trasy to zaledwie 15,2 km. To doskonała opcja dla początkujących lub starszych rowerzystów. Jeśli zaczniemy wycieczkę w **Kluczborku**, to na **skrzyżowaniu przy dworze**

skręcamy w lewo i **zielonym szlakiem** docieramy 1,5 km dalej do **Ośrodka Wypoczynkowego Anpol**. Tu skręcamy w lewo na **żółty szlak rowerowy w kierunku Kluczborka**. Całkowita długość skróconej trasy z Kluczborka to 26,0 km, czyli również

Park Miejski w Kluczborku

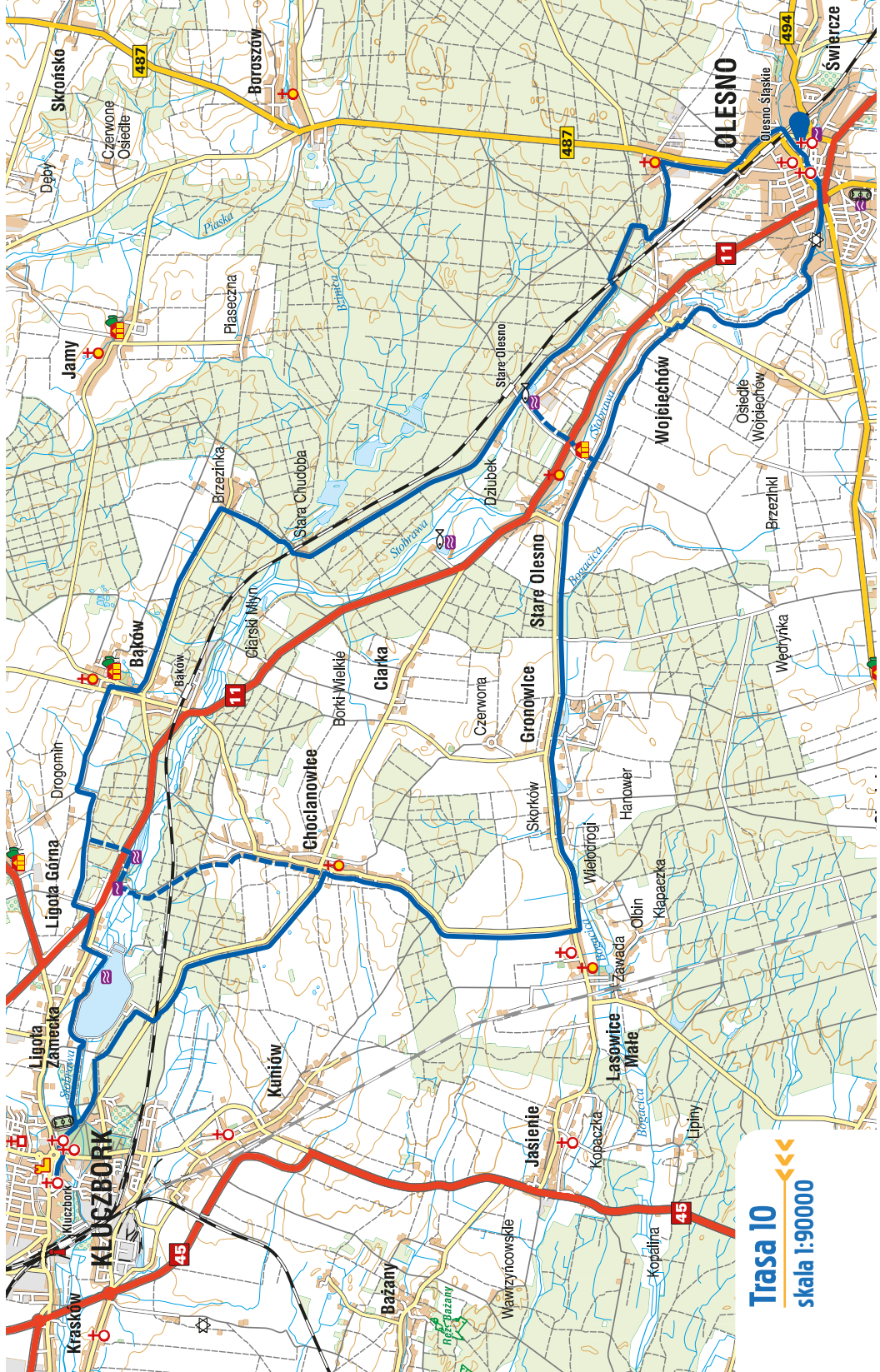
SKRÓT PRZEZ CAMPING W BĄKOWIE

**Długość skrótu – 4,2 km. Całkowita długość trasy:
z Olesna – 40,0 km, z Kluczborka – 19,4 km**

dobry dystans dla początkujących. 2,5 km za **Bąkowem czerwony szlak rowerowy** na skraju lasu zakręca w lewo. Towarzyszy mu **szlak zielony**. Jadąc nimi prosto w kierunku **campingu w Bąkowie**, możemy skrócić naszą wycieczkę. 500 m od skrzyżowania docieramy do ruchliwej **drogi krajowej nr 11**. Skręcamy w lewo i jedziemy ok. 450 m główną drogą, mijając **wjazd na camping**. Zaraz za campingiem skręcamy w lewo, w leśną drogę, która przecina **Stobrawę**. Na rozwidleniu dróg za rzeką jedziemy łagodnie w lewo. Po chwili przejeżdżamy przez **tory kolejowe** i 400 m dalej docieramy do **Chocianowic** boczną drogą. Po chwili wjeżdżamy na drogę główną i jedziemy do **centrum miejscowości**, gdzie na

głównym skrzyżowaniu wracamy na trasę wycieczki i **drogę powrotną do Olesna**. Jeśli zaczniemy wycieczkę w **Kluczborku**, to na głównym skrzyżowaniu w **Chocianowicach** skręcamy w lewo. Jedziemy ok. 1 km i skręcamy łagodnie w lewo, w pierwszą boczną drogę. Po chwili opuszczamy wioskę i wjeżdżamy do lasu. Przecinamy tory kolejowe i na następnym leśnym skrzyżowaniu jedziemy łagodnie w prawo. Po chwili przejeżdżamy przez **Stobrawę** i docieramy do **DK 11**. Skręcamy w prawo, jedziemy ok. 450 m główną drogą. Za **campingiem** skręcamy w lewo, w leśną drogę, którą **biegnie czerwony i zielony szlak rowerowy**. Na skraju lasu docieramy do skrzyżowania, skręcamy w lewo i wracamy do **Kluczborka**.

Trasa 10
 skala 1:90000

Olesno, Siedem Źródeł

CIEKAWY Miejsca

OLESNO

Miasto powiatowe leżące na północy woj. opolskiego liczące ok. 10 tys. mieszkańców. Historia Olesna sięga głębokiego średniowiecza, a pierwsze wzmianki o nim pojawiły się w 1226 r. Olesno leżało wtedy na słynnym szlaku bursztynowym łączącym Morze Bałtyckie z basenem Morza Śródziemnego. W czasach współczesnych Olesno przez długi czas należało do dawnego woj. częstochowskiego, lecz po reformie administracyjnej zostało przyłączone do woj. opolskiego. W mieście znajduje się sporo zabytków. Oprócz kilku kościołów czy ratusza warto wymienić dawną synagogę, cmentarz żydowski oraz zachowane fragmenty murów obronnych.

OLESNO, SIEDEM ŹRÓDEŁ

Uroczysko Siedem Źródeł położone jest na skraju lasu po północnej stronie Olesna. W jego centrum znajduje się staw z niezwykle czystą i wysoce zmineralizowaną wodą. Wydobywa się ona z podziemnego zbiornika powstałego w zamierzchłych czasach, gdy przechodził tędy lodowiec. Polodowcowe osady, przez które przechodzi woda, nasycają ją dużą ilością wapnia i magnezu. W ciągu zaledwie jednej sekundy wypływa tutaj aż 7 l wody. Można jej nabrać z kranu zamontowanego z tyłu stojącej nad źródłem kapliczki św. Huberta. Uroczysko uzyskało w 2012 r. certyfikat Najlepszego Produktu Turystycznego w kategorii „Obszar”. Wokół źródła ustawiono ławki i tablice edukacyjne.

Wytyczono tu również kilka leśnych ścieżek spacerowych.

OLESNO, KOŚCIÓŁ BOŻEGO CIAŁA

Pierwszy drewniany kościół stał w miejscu obecnego już w XIII w. Nie przetrwał próby czasu, a na jego miejscu powstał kolejny, również drewniany. Podczas wojen napoleońskich, w 1807 r. służył on za szpital polowy. Na przełomie XIX i XX w. pod wpływem rozwoju miasta postanowiono zbudować nową, neobarokową świątynię, która stoi do dziś. To monumentalna budowla na planie krzyża łacińskiego. Wewnątrz podziwiać można piękny ołtarz główny z obrazem przedstawiającym ostatnią wieczerzę, złotym tabernakulum oraz rzeźbami św. Rocha i św. Jana Nepomucena.

OLESNO, KOŚCIÓŁ ŚW. ANNY

Drewniany kościół odpustowy św. Anny składa się z dwóch części – gotyckiej z 1518 r. oraz dobudowanej w latach 1669-1670 części barokowej. Konstrukcja kościoła ma charakter unikalny w skali całego kraju. Jego plan interpretowany jest jako pięciopłatkowa róża. Oparty jest on na symbolice chrześcijańskiej i nawiązuje do dawnej nazwy miasta – Rosenberg. Od początku swego istnienia kościół uważany jest za cudowny ze względu na liczne uzdrowienia pielgrzymów.

OLESNO, CMENTARZ ŻYDOWSKI

Cmentarz żydowski w Oleśnie znajduje się w zachodniej części miasta, przy

ul. Młyńskiej. Mijamy go w końcowej części wycieczki. Kirkut powstał na początku XIX w., a najstarszy nagrobek pochodzi z 1821 r. Łącznie znajduje się na nim ok. 400 nagrobków. Przy wejściu na cmentarz stoi ceglana kaplica z charakterystycznym okrągłym oknem z wpisana w nie gwiazdą Dawida.

STARE OLESNO, OŚRODEK WYPOCZYNKOWY ANPOL

Bezpośrednio przy trasie naszej wycieczki znajduje się kameralny ośrodek wypoczynkowy ulokowany przy niewielkim stawie. Jest tu strzeżone kąpielisko z 3 plażami, wypożyczalnia rowerów wodnych i kajaków, pole namiotowe, stanowiska dla wędkarzy, plac zabaw, boisko oraz restauracja. Niewątpliwą atrakcją ośrodka jest stary samolot AN-24, który ustawiono nad brzegiem stawu.

STARE OLESNO, KOŚCIÓŁ ŚW. MARII MAGDALENY

Jeden z najstarszych zabytkowych, drewnianych kościołów w powiecie oleskim. Położony jest na opolskim Szlaku drewnianego budownictwa sakralnego. Zbudowali go w 1680 r. oo. augustianie z Olesna. Wewnątrz znajduje się cenny obraz Matki Boskiej z XVII w. oraz stacje drogi krzyżowej z XIX w. o charakterze ludowym.

BAKÓW, PAŁAC

Neoklasycystyczny pałac powstał w 1855 r. jako siedziba saksońskiego rodu von Bethusy-Huc. Budowla nawiązywała do architek-

tury tzw. włoskiej willi oraz projektów Carla F. Schinkla. Niestety przebudowy w latach późniejszych spowodowały zatarcie się cech stylowych pałacu. Rezydencję otacza zaniedbany park krajobrazowy. Nieopodal stoją dawne zabudowania folwarczne. Obecnie pałac pełni funkcję wielorodzinnego domu mieszkalnego i można go oglądać jedynie z zewnątrz.

BĄKÓW, KOŚCIÓŁ WNIEBOWZIĘCIA NMP

Jeden z najstarszych kościołów w powiecie kluczborskim zbudowany na przełomie XV i XVI w. W latach 1550-1945 był on w rękach ewangelików. Wewnątrz zachowało się sporo z historycznego wyposażenia, m.in. ambona z XVII w., drewniane epitafia z XVII w., kamienne płyty nagrobne czy fragmenty polichromii.

BĄKÓW, STALAG LUFT VII

W latach 1943-1944 pomiędzy Bąkowem a Ligotą Górną znajdował się obóz jeniecki należący do Luftwaffe. Przeznaczony był głównie dla lotników brytyjskich, ale więźni tu byli również Amerykanie i Rosjanie. Łącznie w obozie mieściło się ok. 1,5 tys. jeńców. Do dziś zachowały się jedynie fundamenty baraków i dawne betonowe drogi. Jedną z nich przebiega trasa naszej wycieczki – to odcinek tuż przed drogą krajową nr 11 na skraju Ligoty Górnej.

BĄKÓW, CAMPING

Ośrodek wypoczynkowy położony w bliskim sąsiedztwie Kluczborka, nad malowniczym

zalewem na Stobrawie, po którym można pływać rowerami wodnymi lub kajakami. Główną jego atrakcją jest letni basen o długości 50 m. Oprócz tego obiekt posiada restaurację, domki letniskowe, pole namiotowe, pole campingowe, park linowy oraz korty i boiska sportowe.

ZBIORNIK KLUCZBORK

Zbiornik retencyjny zbudowany w latach 2009-2012 na Stobrawie. To jeden z ulubionych terenów wypoczynkowych mieszkańców Kluczborka. Wokół akwenu biegnie 3,5-kilometrowa ścieżka spacerowa z ławkami, na których można odpocząć. W okresie letnim przy piaszczystej plaży funkcjonuje strzeżone kąpielisko z wypożyczalnią sprzętu wodnego. W pobliżu znajduje się kilka punktów gastronomicznych oraz plac zabaw i boisko. Przy południowo-wschodnim brzegu usypano górkę widokową, na której oprócz ławek i pięknie zazielenionego skweru znajduje się ścieżka przyrodniczo-edukacyjna.

KLUCZBORK

Miasto powiatowe w północnej części woj. opolskiego, na pograniczu Niziny i Wyżyny Śląskiej, liczące ok. 25 tys. mieszkańców. Kluczbork jest miastem o długiej i bogatej historii. Pierwsze wzmianki o nim pochodzą z 1252 r. Jego powstanie wiąże się z zakonem krzyżowców z gwiazdą, który założony został podczas wypraw krzyżowych do Palestyny. Nazwa miasta (od niem. Kreuzberg) to połączenie słów kreuz, czyli krzyż oraz

berg, czyli gród i w dowolnym tłumaczeniu oznacza gród krzyżowców. W Kluczborku znajduje się sporo zabytków. Spośród nich na pewno warto zobaczyć Stare Miasto z pocztówkowym Rynkiem i ratuszem, wysoką Bramę Krakowską z pozostałościami murów obronnych, zabytkowe kościoły Chrystusa Zbawiciela i Matki Bożej Wspomożenia Wiernych oraz stary Park Miejski.

KLUCZBORK, PARK MIEJSKI

Zabytkowy park o powierzchni 22 ha znajduje się bezpośrednio na trasie naszej wycieczki. Przejeżdżając tędy, warto zwrócić uwagę na bogatą szatę roślinną parku. Zgromadzono tu ponad 200 gatunków roślin, w tym m.in. azalie, bukszpany, rododendrony i rzadkie jak: miłorząb japoński, tawuł japoński, ambrowiec balsamiczny czy metasekwoja chińska. W parku zachwyca również piękna łąka kwietna z chabrami, makami i firletkami oraz staw porośnięty liliami wodnymi. W centrum parku stoi pomnik Ofiar I Wojny Światowej oraz fontanna. Na jego obrzeżach znajduje się stadion piłkarski, boiska i korty tenisowe. Obok parku stoi piękny kościół Matki Bożej Wspomożenia Wiernych.

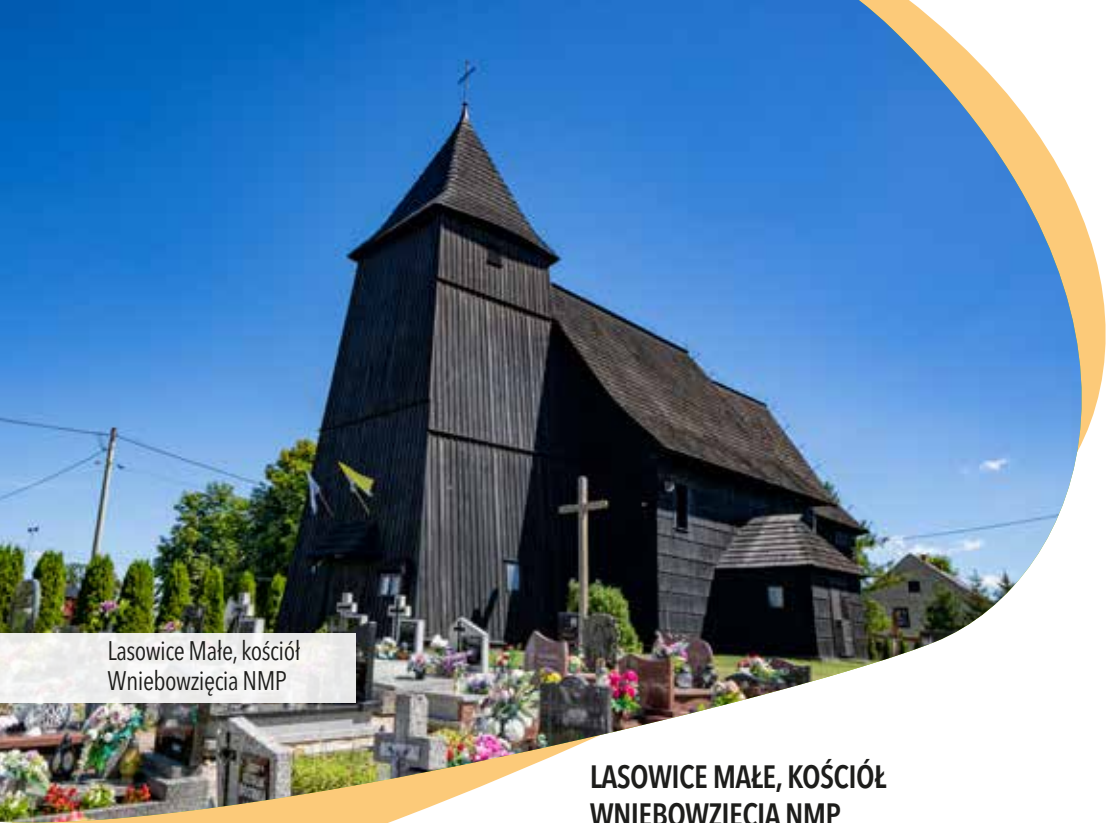
KLUCZBORK, KOŚCIÓŁ MATKI BOŻEJ WSPOMOŻENIA WIERNYCH

Monumentalny, neogotycki kościół stoi na obrzeżach Parku Miejskiego przy ul. Skłodowskiej-Curie. Zbudowano go w latach 1911-1913, wzorując się na wrocławskim kościele św. Krzyża. Ołtarz główny z bogatą

ornamentyką snycerską wykonano w warsztacie Schreiner'a w Monachium. Ołtarze boczne wykonał mistrz Frilhase z Erfurtu. Piękne witraże z postaciami świętych powstały w warsztacie Linnemana we Frankfurcie nad Menem. Z kolei 32-głosowe organy to dzieło organmistrza Wilhelma Sauera. Na wieży kościoła zamontowano 3 dzwony, z których do dziś zachował tylko jeden. Pozostałe zostały zrabowane przez żołnierzy radzieckich pod koniec II wojny światowej.

KLUCZBORK, BRAMA KRAKOWSKA

Strzelista Brama Krakowska, zwana również Bramą Polską to najbardziej charakterystyczny element panoramy Kluczborka. Jest częścią dawnych murów miejskich, które zbudowano w Kluczborku prawdopodobnie już pod koniec XIV w. Okalały one miasto od 3 stron. Od strony północnej istniała jedynie drewniana palisada z fosą, za którą rozciągały się bagna i mokradła. W 1907 r. Brama Krakowska została przebudowana na wieżę ciśnień. Przykryto ją wówczas dwustopniowym dachem namiotowym. Obecnie w wieży znajduje się lokalne Muzeum im. Jana Dzierżonia. Można w nim obejrzeć pamiątki po słynnym Ślązaku – Janie Dzierżoniu, a także pamiątki związane z regionem – wyroby rzemiosła, militaria, starodruki, dawne dokumenty oraz numizmaty. Szczególnie ciekawe są Działy Archeologii i Etnografii. Zgromadzono w nich przedmioty znalezione na terenie gmin Kluczbork, Wołczyn i Byczyna, dawne stroje oraz przedmioty codziennego użytku.

Lasowice Małe, kościół
Wniebowzięcia NMP

KLUCZBORK, KOŚCIÓŁ CHRYSYTA ZBAWICIELA

Jeden z najcenniejszych i najstarszych zabytków Kluczborka. Gotycki kościół ewangelicko-augsburski zbudowano w XIV w. w miejscu poprzedniego z 1298 r. Podczas pożaru miasta w 1737 r. uległ on kompletnemu zniszczeniu. Po jego odbudowie gruntownej zmianie uległo wnętrze świątyni, które bogato ozdobiono rzeźbami i płaskorzeźbami, czyniąc je prawdziwą perłą architektury. W latach 1750-1760 kościół wyposażono w nowy ołtarz, chrzcielnicę, organy i prospekt organowy. Wszystkie te elementy zachowały się do dziś.

LASOWICE MAŁE, KOŚCIÓŁ WNEBOWZIĘCIA NMP

Jeden z 70 starych drewnianych kościołów znajdujących się na opolskim Szlaku drewnianego budownictwa sakralnego. Pierwszy kościół w tym miejscu wzmiankowany jest już w 1447 r. Obecny został zbudowany przez luteran w 1688 r. Do dziś dobrze zachowało się oryginalne wnętrze w stylu barokowym.

LASOWICE MAŁE, DAWNY DWÓR

Renesansowy dwór został wzniesiony przez Jana Dambrowka w 1617 r. Został on znacznie przebudowany w 2 połowie XIX w. oraz na początku XX w. i w takiej formie zachował się do dziś. Obecnie stoi opuszczony pośród dawnego parku i można go oglądać jedynie z zewnątrz.